

REDACTIONEEL GEDEELTE

HET GROOTE PROBLEEM

Talloos zijn de problemen in de tandheelkunde, maar wanneer wij het hebben over het „grootte” probleem, dan begrijpt een ieder dat er alleen sprake kan zijn van het vraagstuk der tandheelkundige opleiding.

Dit vraagstuk is niet nationaal, maar internationaal; in alle landen waar tandheelkunde wordt onderwezen, heeft men gezocht naar een bevredigende oplossing, en in al die landen vond men *dezelfde argumenten*, door voor- en tegenstanders der verschillende richtingen gehanteerd, naar gelang hunner opvatting. Deze strijd is een vijf en twintig jaar aan den gang, begon op het oogenblik dat de tandheelkunde van een min of meer technisch handwerk, meer en meer werd een onderdeel der geneeskunde.

Dat ook in ons land die strijd gestreden is, behoef ik hier wel niet te vertellen; een nieuwe fase wordt thans ingeluid door het rapport, dat de tegenwoordige Onderwijs- en Examen-Commissie van onze Maatschappij heeft uitgebracht en dat men in dit nummer in extenso vindt afgedrukt.

Waar de opleiding der aanstaande tandartsen toch ongetwijfeld voor iederen collega, die belangstelt in de vooruitgang van zijn beroep, van eminent belang is, daar zou ik hem dringend willen aanraden: bestudeer dit lijvige rapport met groote aandacht, niet alleen omdat degenen die zooveel arbeid aan dit werk gegeven hebben dat van U mogen verlangen, maar bovenal opdat gij straks met een *eigen* oordeel Uw stem kunt uitbrengen over het onderwijsprogramma onzer Maatschappij!

Een bespreking op deze plaats moge ter inleiding dienen.

Bij de wijziging van het Academisch Statuut in 1921 werd ook een verandering van het Tandheekkundig Onderwijs tot stand gebracht, welke verandering ik bekend mag veronderstellen.

Toen wij vernamen, dat deze wijziging werd voorbereid, heeft de toenmalige O. en E.-Commissie daar meerdere vergaderingen aan gewijd, inlichtingen gevraagd en verkregen van een der leden van den Onderwijsraad, die het nieuwe Statuut moest ontwerpen, en ten slotte in een voltallige vergadering, waarbij ook alle Utrechtsche lectoren aanwezig waren, unaniem besloten het H.B. der N. Mij. tot bev. der Tandheekkunde te adviseeren een request te zenden aan den Minister van Onderwijs, waarin zou moeten worden aangedrongen op het *imperatief* aanvaarden van de door den Onderwijsraad voorgestelde wijziging, waarbij de a.s. tandarts zou moeten afleggen, het cand. arts-examen, vervolgens een tandheekkundig doctoraal-examen, tenslotte het tandarts-examen, waarna de mogelijkheid zou openstaan tot het promoveeren in de geneeskunde.

Het Hoofdbestuur, dat geen tijd had de Alg. Vergadering hierover te hooren, meende dit eenstemmig advies te moeten volgen en zond een desbetreffend request aan den Minister. Men kent het resultaat, de regeling strandde op het verzet der faculteiten en deze wijziging werd niet imperatief, doch facultatief ingevoerd.

Inmiddels was na het bekend worden van de verzending van het bovenbedoeld request, oppositie ontstaan bij sommige leden tegen deze plannen, en in dit Tijdschrift plaatsten zij een oproep om adhaesie aan hen die mede van meening waren dat de bedoelde plannen een gevaar waren voor de tandheekkunde in Nederland.

Op de Alg. Vergadering te Maastricht in 1921, diende deze oppositie een voorstel in om de geheele Onderwijskwestie opnieuw commissoriaal te maken, opdat de Alg. Vergadering na degelijke voorbereiding het onderwijs-programma zal kunnen vaststellen. Deze Commissie zou bestaan uit de toenma-

lige O. en E.-Commissie, een gelijk aantal leden der oppositie en drie lectoren.

In de toelichting heette het o.m.:

„Wij achten het zeer wel mogelijk, dat in eene op deze wijze samengestelde commissie (die met gepasten spoed, maar met inachtneming van het groote belang der zaak zal dienen te arbeiden) eenstemmigheid zal worden verkregen; als wanneer eene uitspraak voor de Maatschappij zooveel te gemakkelijker zou worden gemaakt.”

Dit voorstel werd door de Alg. Vergadering aanvaard en een nieuwe Commissie benoemd. Behalve de voorzitter der Maatschappij, als onpartijdig voorzitter, namen in deze Commissie zitting twee lectoren, de heeren De Groot en Switters, verder de heeren W. L. van Andel, H. van der Molen, Van Nieuwenhoven Helbach en Jan Visser, terwijl door het bedanken der overige leden van de oude O. en E.-Commissie, deze alleen door ondergeteekende werd vertegenwoordigd.

Het zoo juist verschenen rapport is dus nu het resultaat van den drie-jarigen arbeid der Commissie.

Schrijver dezes heeft in een minderheidsnota te kennen gegeven, dat zijn zienswijze sinds 1921 in het minst niet is veranderd en ook, waarom hij — ontmoedigd — een verdere verdediging van zijn plannen heeft opgegeven.

Hij heeft verder het Hoofdbestuur geadviseerd, om de eindconclusie van het Rapport *niet* te aanvaarden, maar onder deze omstandigheden een afwachtende houding aan te nemen.

Het Hoofdbestuur heeft echter gemeend dit advies niet te moeten volgen, maar in een speciaal voor dit doel uit te schrijven Alg. Vergadering, de leden der Maatschappij uitspraak te moeten laten doen over het onderwijs-program, conform het besluit der vergadering te Maastricht.

Deze opvatting kan ondergeteekende begrijpen, misschien is zij zelfs beter dan de zijne, in ieder geval zal hij op de Alg. Vergadering dit advies niet meer laten hooren. Doch onder die omstandigheden is het dus dubbel wenschelijk dat men zich ter dege rekenschap geeft van wat hier staat te gebeuren.

En wanneer de schrijver dan tracht zich los te maken van het feit, dat hij dit plan tot in onderdeelen heeft bestudeerd, dan wil hij hier nog even de groote lijnen bespreken, zooals die zich aan hem zouden hebben voorgedaan, wanneer hij thans voor het eerst van het rapport zou hebben kennis genomen.

En dan kan er weinig anders geconstateerd worden, dan dat dit rapport *voor de aanhangers van de zienswijze der oude O. en E.-Commissie een doorlopende teleurstelling moet zijn, naast het respect voor het vele werk door de Commissie en hare Sub-commissies verricht.*

Men had mogen verwachten — men heeft althans verwacht — dat na 3 jaar moeizamen arbeid om te komen tot een oplossing die „zoo mogelijk eenstemmigheid zou doen verkrijgen” er iets anders voor den dag zou komen dan een opgelapt vierjarig studieplan, hoe keurig het lesrooster dan ook in elkaar mag zijn gezet. Het wil mij voorkomen dat deze poging, een miskennis is van wat er leeft in de tandheelkundige wereld in ons land. Men verlangde een verbetering van de studie — vooral in den zin van een uitbreiding der medische wetenschappen — en erkennende dat dit op meer dan één wijze te bereiken is — zal toch wel niemand gedacht hebben aan een oplossing waarbij in dezelfde vier jaren er wat meer vakken tusschen zouden worden geperst, terwijl thans reeds allen klagen over gebrek aan tijd!

En anderzijds maakt het een indruk van groote inconsequentie, wanneer de Commissie, die eenerzijds de situatie per uur nauwkeurig berekent, een volgend oogenblik doodleuk verklaard, dat zij tegen een eventueele verlenging der studie met een half jaar of een jaar, geen overwegend bezwaar heeft!

Wij willen hier eenige volzinnen citeeren uit een rede van Prof. William J. Gies, in September 1923 gehouden voor de Alg. Vergadering van de American Dental Association te Cleveland, omdat deze autoriteit door de „Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching” belast is met het bestuderen van het Tandheelkundig Onderwijs over de geheele wereld,

daartoe *alle* scholen in Canada en Amerika heeft bezocht, daarna zijn aandacht aan Europa heeft gewijd en geacht mag worden momenteel ongetwijfeld de beste kenner te zijn van dit onderwijs.

„At the risk of tiring you by repetition, but with a purpose, by recapitulation, to prevent misunderstanding, permit me to urge that the primary need, in dental education as a system, at the present stage of its evolution, is its early and orderly placement on a basis of scholastic equality with what is now called „medicine”, both in the character and scope of the preliminary study required, and in the depth of the scientific foundation afforded. Dentists and physicians should be able to cooperate intimately and effectively, they should stand on a plane of intellectual equality and should be able to „talk the same language”. The dentist should obviously be educated to study his problems with a *medical mind* and trained to perform his special service with „medical understanding”. He should be equal to the physician in the quality of his service as a guardian of the health of individuals and of communities. His localised dental and oral service should be rendered with full comprehension of the general relation of that service to the welfare of the body as a whole, as well as to the individual bodily cares directly involved or immediately adjacent. He should comprehend the meaning of the oral signs of systemic disease and should give advisory health service accordingly.

Dentistry can no longer be accepted as mere tooth technology. Its function including all that, has risen to the dignity of scientific health service.”

Inderdaad, dit is niet alleen de meening van de toonaangevende mannen in Amerika, van de reorganisatoren in Engeland, Italië en België, maar dit wenschen ook de meesten die in Holland in dit onderwerp belang stellen. En van hen is het moeilijk te verlangen, dat zij enthousiast zullen zijn over het door de meerderheid van deze Commissie voorgestelde, dat h. i. de vooruitgang van de tandheelkunde in ons land belemmert, dat het peil der toekomstige tandartsen naar beneden

zal drukken en dat ons tegenover alle ons omringende landen in de naaste toekomst zal ten achter stellen.

Waarom de Maatschappij een dergelijk „onmachtsprogram” krachtig zou moeten bevorderen, zal hoop ik met mij velen een raadsel zijn.

Intusschen, het materiaal is nu voor iederen belangstellende bereikbaar en in dit Tijdschrift zullen wij gaarne plaatsruimte voor de verschillende meeningen afstaan. Want moet deze kwestie, die voor de tandartsen een levenskwestie is, waarin nu voor jaren moet worden beslist, op een vergadering worden afgedaan, dan is er voor het moreel gezag van zulk een program, méér noodig dan een toevallige meerderheid, aan wélke zijde die meerderheid dan ook moge wezen.

N.